

Vörös Lobogó

AZ RKP ARAD VÁROSI ÉS RAJONI BIZOTTSÁGA,
A VÁROSI ÉS RAJONI NEPTANÁCS LAPJA

XXIII. évfolyam, 6978 szám

Kedd, 1967. augusztus 22.

4 oldal, 25 bani

ÉLJEN HAZÁNK FASISZTA IGA ALOLI FELSZABADULÁSÁNAK XXIII. ÉVFORDULÓJA!

ÜNNEPKÖSZÖNTŐ

Az évszázadok során a román nép számos emlékeztető dátumot írt be történelmének aranykönyvébe, de egyiknek se volt olyan döntő jelentősége, mint 1944 augusztus 23-ának. Népünk ezen a napon indult el a legigazságosabb társadalmi rend — a szocializmus megteremtése felé.

A gazdasági és társadalmi haladás útját, amelyen országunk olyan gyors léptekkel halad előre — az 1944. évi augusztusi antifasiszta nemzeti felkelés nyitotta meg, amelynek kezdeményezője, szervezője és vezetője a Román Kommunista Párt volt. Pártunk történelmi érdeme: arra irányította a népet, hogy évről-évre történelmében megnyissa a méltóság, a szuverenitás, a nemzeti függetlenség és felvirágzás korszakát.

Realista módon tekintve véve a legkülönbözőbb társadalmi rétegek Hitlerellenes beállítottságát, a belső ellentmondások kiéleződését, az antoneskánus diktatúra egyre mélyülő válságát — a pártnak sikerült az erők széles koalícióját létrehozni és a szovjet hadseregnek a hitlerista hadigépezet fölött aratott ragyogó győzelmi nyomán keletkezett kedvező feltételeket kihasználva, biztosítani hazánk felszabadulását.

A népi forradalom folyamatában, amely a fegyveres felkelés győzelmével együtt kezdődött, a dolgozók — élükön a munkásszállyal — nagyarányú gazdasági-politikai és társadalmi átalakításokat hajtottak végre, amelyek gyökeresen megváltoztatták Románia arculatát. Pártunk tudományos politikája, amelyet merészség és alkotó szellem jellemez, hivatott volt felszámolni az öröklött gazdasági elmaradottságot és biztosítani az ország előrehaladását a szocializmus felé. A kommunista párt által kidolgozott program felszólította az egész népet: ne kímélje erőit, azért, hogy minél rövidebb idő alatt valóra válthassák azt. A párt kipróbált vezetésével a dolgozók évről-évre magasabbra emelik a szocialista Románia épületét, amelyben a tudomány és a technika vívmányai egyre gazdagabbá, egyre civilizáltabbá teszik az életet.

Ma, a felszabadulás óta eltelt 23 esztendő magaslátáról hazánk egy teljes gazdasági, politikai és társadalmi fejlődésben lévő ország képét mutatja, mely gyors léptekkel tör előre a haladás és a civilizáció útján. Romániában örökre felszámolták az ember ember általi kiszármányozását: a szocialista termelési viszonyok az egész nemzetgazdaságban diadalra jutottak. A munkásszállyal becsülettel teljesítő történelmi feladatát, mint szocialista társadalmunk vezető osztálya. A szövetkezteli parasztság új osztálya változott, mely egyre fontosabb szerepet tölt be országunk gazdasági, társadalmi életében. Az értelmiség tevékenyen veszi részét az új szocialista rendszer megteremtéséből. A munkásszállyal és a parasztság közötti szövetség — a szocialista társadalmi rendszer alapja — egyre magasabb színvonalra emelkedik.

Táboríthatatlanul követve pártunk politikáját, egész népünk megvalósítja Románia gazdasági-társadalmi fejlődésének nagyvonalú programját, amelyet a párt IX. kongresszusa szabott meg. Az eddigi eredmények is bizonyítják az öt éves terv előirányzatainak realista voltát, szocialista nemzetgazdaságunk kimeríthetetlen tartalékait. 1966-ban, az öt éves terv első esztendőjében mind az iparban, mind a mezőgazdaságban megvalósítottuk és túlszárnyaltuk a legfontosabb tervmutató számokat. Az ez év első felében kifejtett gazdasági tevékenység pozitív mérlege a tények erejével igazolja: meg van minden feltétel ahhoz, hogy sikeresen valóra váltsuk az öt éves terv előirányzatait. Az egész nemzetgazdaság vonatkozásában ez év első hat hónapjában az ipari össztermelés terve 102,2 százalékban valósult meg és 2,1 milliárd lej ér-

tékü terven felüli terméket állítottak elő. Az elmúlt év hasonló időszakához viszonyítva 1967 első felében az ipari termelés 13,6 százalékkal, a munkatermelékenység pedig 10,3 százalékkal növekedett.

Az e napot ünneplők soraiban az Arad városi dolgozók is büszkén jelenthetik, hogy az említett sikerekhez ők is hozzájárultak. Így az év első hét hónapjában az össztermelési és árttermelési tervet 100,7, illetve 100,8 százalékban teljesítették, a munkatermelékenység előirányzatát pedig 100,8 százalékban. Ebben az időszakban jelentős tervfelüli jövedelmet is biztosítottak. Így előirányzatot felül 6 személyvagont, 62 ezer négyzetméter gyapotszövetet, 19 700 órába kötszövöttárut, 11 ezer pár lábbelit és számos más terméket készítettek.

A mezőgazdaságban is — a gépesítés és kémizálás, az öntözés elterjesztése, a föld mind ésszerűbb felhasználása révén — jelentős eredményeket értünk el. A kiserősségi, a kis- és nagyperegi, máscai, szentmártoni és más mezőgazdasági termelőszövetkezetek több, mint 3000 kilogramm hektáronkénti átlagtermést értek el a búzából. Az állami gazdaságok, gép- és traktorállomások ugyancsak szép sikerekkel büszkélkedhetnek.

Az idézett néhány számadat is sokatmondóan bizonyítja nép gazdaságunk fejlődésének dinamizmusát, az a képességet, hogy a továbbiakban is fenntartsa a fejlődés gyors ütemét, ami szilárd alapot biztosít az eljövendő esztendő számára.

A párt IX. kongresszusa óta eltelt két esztendő, az elért kimagasló eredmények, az egész nép alkotó lendülete révén igazolja a párt határozatainak tudományos, mélyen realista jellegét, mozgósító erejét, a pártnak azt a képességét, hogy a kommunista civilizáció csucsaira vezesse az országot. Ez a megállás nélküli emelkedő megerősítette a dolgozók erejét, gazdagította tapasztalataikat, évről-évre fokozta határozottságukat, hazafis lendületüket a pártunk politikájának valóra váltásáért kifejtett tevékenységükben.

Pártunk és szocialista államunk politikájának középpontjában a lakosság anyagi és kulturális életszínvonalának szakadatlan emelése áll. Társadalmi rendszerünknek ez a legfőbb célja évről-évre következetesen megvalósul. Valószínűleg a párt IX. kongresszusának határozatait, a lakosság összjövendelmét 1966-ban 10 százalékkal növekedett 1965-höz viszonyítva, a fizetésekkel szembe fordított jövedelem pedig 11,3 százalékkal. Ebben az esztendőben emelték a vasúti dolgozók, a kikötő-munkások, a vállalatokban és intézményekben tevékenykedő gazdasági káderek fizetését és rátértek az új nyugdíjtvény alkalmazására. Nemrég emelték a kis fizetéseket. Ezen intézkedésekkel párhuzamosan leszállították számos közfogyasztási cikk árát.

A nagy politikai, társadalmi, gazdasági és szellemi átalakulások nyomán a román szocialista nemzet állandóan, sokoldalúan fejlődött és ez az ország egész életében éreztette hatását. A román nép egyre jobban megvalósítja a szocialista építés feladatait, erősíti hazánk gazdasági és politikai erejét, valóra váltva felelősségteljes hivatását nemcsak saját jövője, hanem az egész világ dolgozóinak ügye iránt is.

Románia külpolitikája szerves részét képezi pártunk általános politikai vonalának és a nemzetközi kapcsolatok terén tükrözi azt a békés munkát, amelyet népünk a szocialista építés és a haza előrehaladása érdekében kifejt. Állandóan fokozódik országunk hozzájárulása a megértés és együttműködés, a béke és biztonság légkörének kialakításához európai és világos pártja, drága Párt!

(Folytatása a 2. oldalon)

MIHAI BENIUC

A PÁRTHOZ

— Részlet —

Te pajas vagy, kard, lebirhatatlan,
zászlóid csatogó zajában
az ös-vitézség zeng, s a dallam
szívemben régi lázadás van,
e dal ma vigra váltja bangját,
s az évezredek győzelmét,
évezredek kin, sőtét rabtság
helyén kigyl a győzelem!

A munkát szabaddá te tetted
A dunamenti szép vidéken
látod, napra nevet a gyermek,
s könny reszket, ég az agg szemében,
a kismamák vigan dalolnak,
kezüik kisdedit simogat,
a nagylovastó többet olvaszt,
s a föld termése gazdagabb.

A vén, kinek kürtjén ragyogván
ég fénye sok-sok évtizednek,
a hős férfi, ki ur a sorsán,
az anyja, a leány, a gyermek
tele szívvel dalol. S az ének
bejárja a román hazát,
haláljukat zengi tenéked,
dolgozók pártja, drága Párt!

BARANYI FERENC fordítása

Lapunk 2. oldalán:
Huszonhárom augusztus
röpült tova

Örökifjú vállalat

Újjászületés

1944 augusztus. Romokban hevert. Kö és vas. Téglá és malter. Gépresek és vagonroncsok halomban. Szánalmas összevisszaságban borították az üzem területét. Újjászületett, amelyet a hitlerista fenevad ejtett a haza száz és száz helyen verő testén. A Vagongyárak mintegy 80 százaléka tönkrement. De a vagonépítők eltakarították a romokat s a dolgozók kezével a haboru befejezése előtt megindították a termelést. A frontokon szükség volt a fegyverre és a kenyérre, a lőszerre és a meleg ruhára, hogy hazánk hős fiai bátran megverkedhessenek azokkal, akik népünknek annyi szenvedést okoztak. S a vagongyártók magukévá tették a Román Kommunista Párt jelszavát: „Mindent a frontért, mindent a győzelemért”. Még a tél folyamán kigördült az első szerelvény az aradi Vagongyárból. Romokból született újjá a gyár.

De az igazi megújulás 1948-ban kezdődött. Junius 11. „Valóban a miénk?” — zengett végig a munkacsarnokokon, mert szájról-szájra kelt az államosításról szóló hír. Idős munkások, akik a kizsákmányolás járma alatt már életük telébe léptek, könnyes szemmel pásztázták végig tekintetükkel az udvart, a romokból felépített műhelyeket. „Mit fogunk mi ebből a gyárból csinálni!” — s lelki szemek előtt már akkor megjelent az új üzem képe. Ők megkezdtek a nagy művet, de munkájukat már a fiatal nemzedék vitte tovább a technika haladás útján. S

az egykori munkások képzetét is felülmúlják az új munkacsarnokok, amelyeket légkondicionáló bevezetésekkel láttak el. 1959—1965. A hatéves terv időszakában a gyáróriás szinte kétszeresére nőtt. Hatalmas termelőfelület és több munkacsarnok csatlakozott hozzá. S a világszerte elismert korszerű személyvagonok gyártása a szocializmus korszakában élő emberhez méltó körülmények között történik.

Rövid számvetés

Az új öt éves terv az üzem nagyarányú bővítését, termelésének növelését és korszerűsítését irányozta elő. Az eddigi lendület megkettőződött. A beruházások egyre gazdaságosabb termelési feltételeket teremtek. S a vagonépítők kiaknálták a műszaki és gazdasági lehetőségeket. S ki állíthatná ma már, hogy a dolgozók hétköznapi munkájukkal nem születtek hős tettek. Mert mindenki munkájuk gyümölcsét, mindenki munkájuk gyümölcsét, amelyet „kikényszerítettek a fekete földből”. Hadd tudja meg mindenki, hogy ezeken a tájakon Dacia ősi földjén a néhai Glad vajda országában, Stefan cel Mare és Mihai Viteazul seregei által védett szülőföldön jó kenyér terem. Hadd tudja meg mindenki, hogy az üsők vérével áztatott földön szorgalmas emberek laknak, dolgoznak, új életet építenek, ahol mindenkinek bőven jut kenyér az asztalára, bor a kucacsába. Mert tengernyi győzelem után konok elszántsággal felkelt a nép s az éhezből fegyvert kovácolt.

Városunkban a vagongyártók voltak az elsők között, akik bekapcsolódtak abba az országos jelentőségű mozgalomba, amelynek célja a fém megtakarítás. Ebben az

TOTH SANDOR

(Folytatása a 2. oldalon)

A kenyér

O, hány nemzedék dolgozott ezért a „mindennapi kenyér”-ért.
(Mihail Sadoveanu)

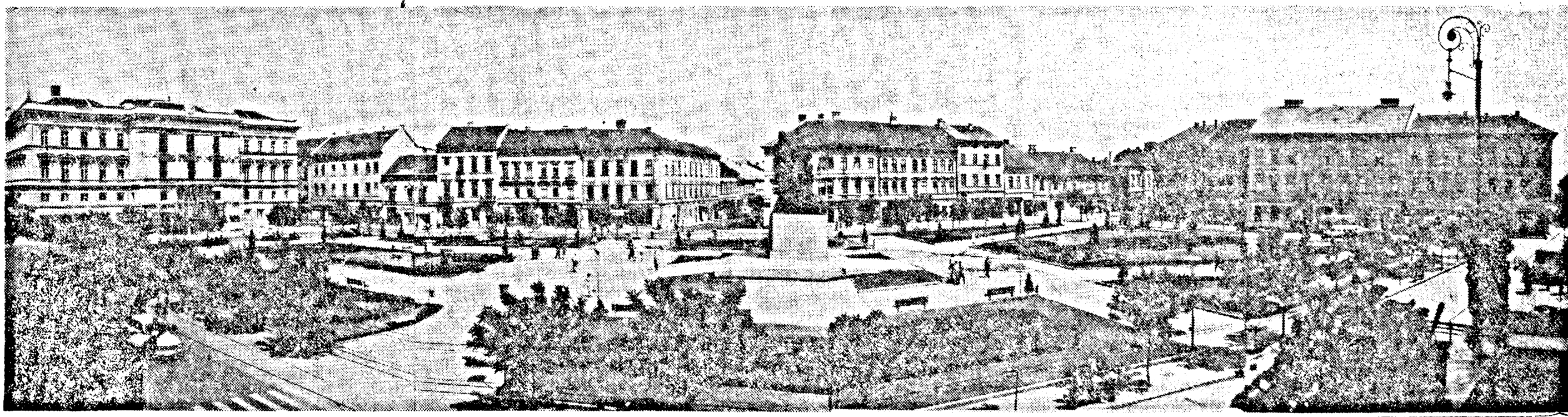
Befejeztük az idei aratást. Megint új kenyér került az asztalra. Megszécsé a hitatos csendben, az egész család jelenlétében történnik. Unnep ez. S nem akármilyen ünnepe, mert ilyenkor az egész falu, az egész ország ünnepe. Szent szavakkal, kedves dalal köszöntjük az aratásban, a betakarításban elfáradt földműveseket... Új kenyeret szelünk a nemskára melléje kerül az asztalra az új bor is... Kenyér és bor... Jelképek, amelyek az életet jelentették és jelentik ma is... Kenyér.

Költőket, írókat, festőket ihletett meg. Legtöbbször viszont azok énekeltek, akik termelték, akik vért izzadtak egy karéj fekete kenyérért, akiknek keményre tört a tenyerét a kasza nyele... Nekik jutott legkevesebb beléle. S amikor asztalra került, ünnepe volt... Hány aprócska kéz kapott möhön egy darabka száraz kenyért, hány éhes száj kérte, hányan álmodtak korábbi gyomorral nagy-nagy fűss ropogós héjú, foszlós bélu hófehér kenyérről... De mily rideg volt az ebéd... Sokan meglepődtek volna csak egy karéjál, egy morzsával, mely a gazdagok asztaláról lehullott... De sokszor még annyihoz sem jutottak hozzá... S ilyenkor, hogy éhséget felejtse a nép, dalolni kezdett... „Nem ettem én ma egyebet, csak egy köcsög aludtetet...” S elpanaszolta bujást-baját, hogy a más földjén dolgozik, hogy a más kőnyörkenyerebből kell megélnie... S milyen volt az a kenyér?... „Késér a más kenyérrel! Ki nem hiszi, kóstolja meg...” Bizony keserű ízű volt az a kenyér, ami néha napján asztalára került, s egy karéj kenyérnek mindennél nagyobb volt a becsülete... Kenyér.

Azok, akiknek asztaláról még nem is olyan régen hiányzott az életet jelentő kenyér, ma azal fogadják vendégüket... Kenyérrel és sóval... Hadd kóstolja meg mindenki munkájuk gyümölcsét, amelyet „kikényszerítettek a fekete földből”. Hadd tudja meg mindenki, hogy ezeken a tájakon Dacia ősi földjén a néhai Glad vajda országában, Stefan cel Mare és Mihai Viteazul seregei által védett szülőföldön jó kenyér terem. Hadd tudja meg mindenki, hogy az üsők vérével áztatott földön szorgalmas emberek laknak, dolgoznak, új életet építenek, ahol mindenkinek bőven jut kenyér az asztalára, bor a kucacsába. Mert tengernyi győzelem után konok elszántsággal felkelt a nép s az éhezből fegyvert kovácolt.

KOVACS SANDOR
CSIGYAR ISTVAN

(Folytatása a 2. oldalon)

A KENYÉR

(Folytatás az első oldalról)

A „Judi cereale”-t ősidők óta megünneplik Dacia földjén. Ezekről az aratási ünnepségekről oly nosztalgikus költoességgel szól Ion Slavici is „Mara” című kisregényében, amely a szorgalom, a munka dicsérete. Mert a munka az emberiség életének örve, eljövendő századoknak diadala...

Kenyer.

Ujjon annak az újmándi nagyapának — akivel nemrég találkoztunk — volt-e elegendő kenyér az asztalán régen? Most, amint a ház előtt kispadon az akácsák árnyékában pihent, ott ült mellette unokája, nagy karjával zsíroskenyért majsztolva... Két kor, két generáció képviselői. S megtekint, hogy a nagyapja gyermekkorában azt sem tudta, milyen a kenyér íze.

Ez hiányzott milliók asztaláról. Kiváratoson idős Almási Andráséké is nagy ünnepek számított, ha egy darab fekete kenyér került a háza. Nyolc éves gyermekszáj várta ezt a mindennapi kenyeret. De ebből sohasem volt elég, akármennyit gyűjtött is érte András bácsi és felesége, Juliska néni. Síró lélekkel, sagó szívvel osztották meg a vértízadott munka árán szerzett mindennapi falatot. Az Almási család napjainkban András, a legidősebb elevenítette fel a

fenntekelt. A keserű múlt ma már csak emlék. A jelenről így beszél: — A család feljött. Edesapám már nem gyönyörködhetett a napfényes életet élő unokáiban, azokban, akik nem ismerik a nincstelen-séget, azokban, akiknek mi szűk nem kell hogy mondjuk: „elégde-tek ma meg ennyit, majd holnap többet kaptok”. Ma hatan, legidősebb szőr pedig heten — a nagymamával — ülünk az asztalhoz. S ott az új házban bőven van kenyér, amelyet edesanyám ráncos keze már nem reszkette oszt szét, mint hajdanán.

Almási András életéhez hasonló volt a szomszédjé, Antal Jánosé is még száz és száz kistartosi zsel-lér.

Kenyer.

Unnapi vacsorához ült a nagy család. Az asztalokon megszegett kenyér, a poharakban aranyára nedű. Ezért küzdöttek egy életet át azok, akiket ünnepek a mai napig, a nyugdíjba vonuló fehérhajú nagypapák és nagymamák, akiknek asztalán ma ott a fráterkenyer. Jó ezt látni, kimondani, leírni.

— Vegyék, kösztöljék, ez a mi

kenyerünk — mondotta Málér Mihály bácsi. S felénk nyújtotta a a napnaprosra sült kenyeret.

Igen, a mi kenyerünk, valamennyünk s mindenkinek jut belőle. Ezen az ünnepi estén Liszának Győző, Szalma Károly, Miklós György, Nyári Károly, Boros Anna, Csipat Angela nyugdíjba vonultok epizódokat elevenítették fel életükből. Arról, hogy egy darab kenyért bizony messze kellett menni a csatlódtól, de akárhol voltak, mert gondolatban otthon voltak, mert sokkal jobb otthon a fehére, mint máshol a fehér kenyér.

Kenyer, kenyér.

E nélkül nincs élet. Szocialista társadalmunkban a munka gyümölcse, a kenyér bőven jut minden család asztalára. Többet terem a föld, a régi szerszámok műszaki tárgyak lettek. Traktorok, kombainok ezrei munkálják a földet s a kenyér mellett jut bőven mindenre. Bizonyíték a sok százezer új lakás, amelyekben szintén új bútorok, rádió és tévé készülékek kerülnek. A kenyér a munka gyümölcse. Aranylós kis sziget, mit egy asztalra tettek. Az öröm vele jött a messzi utakon...

Az augusztus 23-i és 24-i kulturális és sportmúsort

AUGUSZTUS 23.
kedvező idő esetén

A NYÁRI SZÍNHÁZBAN 17 órakor: a Vagongyár, a Vörös Trió, az Artex szövetkezet, a Készruhágyár műkedvelői lépnek fel.

A CSALAI ERDŐBEN 17 órakor: a Teba, a Gépjárató Üzem, a November 7. a Higiena szövetkezet műkedvelői együttese mutatnak be művészi műsort.

A CONSTRUCTORUL SPORT-PALYÁN 19 órai kezdettel: ifjúsági karnevál.

AUGUSZTUS 23.
kedvezőtlen idő esetén

A VÖRÖS TRIKÓ KLUBBAN 17 órai kezdettel: a Vagongyár, a Vörös Trió, az Artex szövetkezet és a Készruhágyár műkedvelői lépnek fel.

A DECEMBER 30 KLUBBAN 17 órai kezdettel: a Teba, a Gépjárató Üzem, a November 7. és a Higiena szövetkezet műkedvelői láthatják.

SPORTMÚSOR
augusztus 23-án

KEZILABDA LÁNYOK: 18 órakor a Constructorul pályán UTA—Vörös Trió.

ROPLABDA FIUK: 18 órakor Constructorul pályán Constructorul—ICA.

EVEZÉS: 20 órakor fátylós és lampionos felvonulás a Marosán az UTA, Vointa sportegyesületek és a TSU sportiskola evezősök részvételével.

TORNA. Fiúk, lányok: 16 órakor a Csálai erdőben: Tanulók Sportiskola és a Vagonul csapatok közölt.

AUGUSZTUS 24.
kedvező idő esetén

A NYÁRI SZÍNHÁZBAN 17 órakor: a Szerszámgyár, a CFR, az Artex szövetkezet műkedvelői és a Filharmónia tagjai mutatnak be művészi műsort.

A CSALAI ERDŐBEN 16 órai kezdettel: a December 30, a Butorgyár, a Progresul vállalat műkedvelői és a Filharmónia előadását láthatjuk.

AUGUSZTUS 24.
kedvezőtlen idő esetén

A VÖRÖS TRIKÓ KLUBBAN 17 órakor: a Szerszámgyár, a CFR, az Artex szövetkezet műkedvelői és a Filharmónia szórakoztatja a közönséget.

A DECEMBER 30 KLUBBAN 17 órai kezdettel: a December 30, a Butorgyár, a Progresul vállalat műkedvelői és a Filharmónia együttese lép fel.

SPORTMÚSOR
augusztus 24-én

KEZILABDA. FIUK: 9 órakor Constructorul pályán: Constructorul—ICA.

ROPLABDA FIUK: 9 órakor Constructorul pályán: Vointa—Készruhágyár.

ROPLABDA. LÁNYOK: 10 órakor Constructorul pályán: Sănătătea—UTA.

TENISZ: 9 órakor UTA pályán: az UTA sportközség vegyes csapatainak részvételével.

LABDARUGÁS: 9 órakor ICA pályán a Felszaabulás Kupa döntője.

Ünnepköszöntő

(Folytatás az első oldalról)

Rópában és a világban. Románia Szocialista Köztársaság külpolitikáját — amelyet a „Nagy Nemzetgyűlés” legutóbbi ülésén Nicolae Ceausescu elvtárs előadói beszédében és más párt és államvezetők hozzászólásaikban alaposan elemeztek — magasfokú elvszerűség hatja át és melyen tudományos marx-lenini alapokon áll.

Románia külpolitikája népünk alapvető érdekeiből, a világ békéjének és társadalmi haladásának érdekeiből fakad. Ezt a politikát hazánk minden dolgozója helyesli, támogatja és teljes bizalommal követi. Joggal állíthatjuk, hogy külpolitikánk az egész párt, az egész román nép külpolitikája. Az a nem-

zetközi nagyra értékelés, amelynek ez a politika örövend, állandóan növeli Románia tekintélyét a határokon túl.

Az 1967 augusztus 23-i felvonulók derűlátással tett vidám sorai-ban haladva, városunk dolgozói, a szabad és sorsának urává vált saját történelmét építő egész népünk oldalán kifejezésre juttatja forró szeretetét a párt iránt és azt a szilárd elhatározását, hogy tántoríthatatlanul követi bölcs politikáját, egész munkacseréjét a párt IX. kongresszusán elfogadott nagyszabású program megvalósításának szolgálatába állítja, ilyen módon elősegítve hazánk előrehaladását a kommunizmus napfényes magaslatai felé.

Örökítjü vállalat

(Folytatás az első oldalról)

esztendőben már 600 tonna fémeket takarítottak meg s e nagyszabású eredmény elérésében az I. és II. előkészítő részlegek jeleskednek.

Acélszekción hónapról-hónapra újabb és újabb aradi vagonok görögölnek ki a gyár kapuján, hogy bíróska keljenek a távolválságokkal. S a kerekék örök ritmusa dicsőítmuszeng az útról, akik megalkották azt, ami elég prózaian hangzik, hogy vagon. De el tudnánk képzelni hazánk gazdasági vérkeringését teher- és tartály-, billenő- és személyvagonok nélkül?

Tiszteletltábla

S most egy újabb számadat: 2722

Mi ez a korábbi milliókhoz képest? Azoknál sokkal több. Ennyi élmunkást tartanak nyilván a gyárban, akik a szocialista versenyben kimagasló munkasikerrel közzétették hazánk felszabadulásának ünnepét.

Ok azok, akik a gyár egész munkaközségével teremtik a milliókat. S ezért őket illeti elsősorban dicséret a korábban felsorolt eredményekért. Maris Ioan, Dörner József, Mohr Mihály, a forgácsmoly osztályból. Bandur Gyula az asztalosműhelyből. Ackermann János és Balogh László az I. előkészítő részlegről. Popát Gheorghe, Pascu Alecu, Roman Bujorel a II. befejező részlegről, csak néhányan azok közül, akiknek neve méltán szerepelhetne a vár tiszteletltábláján. Az ő és munkatársaik szorgalmát tanúsítják az a 18 típusú vagon, amely itt készül ebben az üzemben s amely Európa, Ázsia, Afrika és Amerika 13 országában hirdeti szocialista hazánk iparának rohamos fejlődését.

A sok megpróbáltatást megért, de ifjú esztendőit fél vén gyárban drága hazánk felszabadulásának 23. évfordulóján közel tízezer vagongyártó ajkán csendül fel a munkásoktól hűsi indulója.

immár két esztendő Sajtyánban dolgozik. Nem váltam hűtlenné a gyermektárház. Csak nem tanítom, hanem gyógyítom őket. Ez is gyönyörű... Szeretem a munkahelyemet, munkatársaimat. Szeretem ezeket a közvetlen természetű, végtelenül vendes saftányú embereket... Nem kíváncsi vagyok el köztük.

Ezt így, szinte egyszerűen mondja. S közben ragyog a szeme.

A székfűnyől előlévőül az a régi, megöröszölt lapozóm. Utca diploma, táblák-képek... díkmeléknek idézik. Alkalmasnak adnak, hogy tovább járjak az egyre meghittebb való beszélgetés fontalt.

S amikor végre megismerem előzőzőnk, magammal viszem Iholya hűzadók, augusztusi jénnyel mosolygós, meleg tekintettel.

Nyolc év múlva

keresem.

— Iholyt?... azonban. Eppen most jött hazra.

A világos, szépen berendezett szoba, kellemes vendégharaszat. Az asztalon vízben páros szegfűcinkok. Mindennél gondos női kezek nyoma. Hárman laknak itt. Az assanya és a két leánya: Iholya

gyönyörű — az első pillanatra feltűnt. S a szemében örökös mosoly bujkál.

Beszélgünk. Szorakoztatjuk a nyolc év eseményeit. Nem, Iholya nem tanít... más himnuszait vánszorgat magának. A hűvös elvágás után az egészségügyi technikumban vállalkozott. Gyermekvédőn lett. S

Falvaink a felvirágzás útján

Rajonunk községeiben és falvaiban hatalmas fejlődést értünk el az iskoláztatás terén. A múltban falvainkban az irástudatlanság jellemezte a lakosságot. 1944-ben például rajoni viszonylatban mindössze 300 tanügyi káder tevékenykedett. Jelenleg több, mint 1000 tanár és tanító oktatja a mintegy 15 000 tanuló. A rajon területén jelenleg 24 négyosztályos, 31 általános iskola, 6 liceum, két speciális, két szakiskola működik. Ezenkívül mintegy 750 000 lej értékű tankegyetem került ingyenes kiosztásra. Ebben az esztendőben az iskolák 440 000 lej értékű berendezést és több, mint 230 000 lej értékű laboratórium felszerelést, szemléltető eszközt és más taneszközt kaptak.

Ma már nincs olyan helység, ahol ne volna kultúrthoz vagy művelődési ház. A 48 kultúrthozban 130 különféle színjátszó, együttes, táncszóport, népi zenekar, énekkar, rigmusbrogád működik. Ezekben több mint 2200 műkedvelő igyekszik kellemes perceket szerezni a lakosságnak. Az utóbbi években számos községben, így Kisiratoson, Munáron, Szentpálon, Nagyiratoson és más helyeken új, modern kultúrthozok épültek. Míg a múltban falvainkban csak nagy ritkán jutott el egy-egy könyv, addig ma minden községben és faluban jól felszerelt könyvtárak állnak a lakosság rendelkezésére.

A felszabadulás óta elért eredményeket, az életszínvonal emelkedését szemléltetően tükrözi Falvainkban a filmszínház számának növekedése is. Kulturális fejlődésünkre jellemző, hogy ma már 42 helységben filmszínház is található. Ebben az esztendőben új vetítőgépekkel látták el a szentmártoni, a fenlaki és orcsifalvi mozikat. Az eltelt hét hónapban mintegy 376 000 lakos nézte meg a rajonban vetített filmeket.

A kereskedelem is nagy fejlődésnek indult. Míg a felszabadulás előtt rajoni viszonylatban 57 üzlet létezett, addig ma már 237-öt nyitott az üzletük száma és falvainkban már a városba is beillő áruházak biztosítják a lakosság jó ellátását. Míg 1948-ban rajonunk falvaiban a kereskedelmi egységek 11 millió lej értékű árut adtak el a lakosságnak, addig idén az eltelt 7 hónapban több, mint 160 millió lej értékű árut vásároltak a falusiak.

A múltban falvaink egészségügyi téren nagyon elmaradtak voltak. Nem volt ritka eset, amikor a külföldi betegségekkel ráolvasással, kuruzslással próbálták gyógyítani. S ezt azért, mert az egész rajonban mindössze 14 orvos működött. Ezek nagyrésze egy-egy nagyközségben tevékenykedett. Jelenleg a 31 körzetnél és egészségügyi pontnál 40 orvos és több mint 100 középkeleti egészségügyi káder őrködik a lakosság egészsége fölött.

Kellemesen hívós, szinte földig érő nagyablakos épület. Halkon lépnek ki a házából. Alkotóházban vagyunk. A művész az élettelen anyagot kelti életre... A Népi Művelődési Iskolában is csend honol. Türelmesen várja néposálat bejárta, hogy aztán utra keljenek innen a művészek a C. Tánész, a népi együttes, a dévái, tási színház együttesébe, vagy akár otthon — lásd Borodan Eugen rendező példáját — állítsák tehetségüket a kultúra terjesztésének szolgálatába, az a tehetség, amely a huszonhárom év alatt bontakozott ki itt nálunk, a népművészetet nevelő intézményben...

Hívják segítségül egy kislát a székelyt is. Csúpn az eltelt hét hónap — ez is beszédes tanúságtétel — néhány idezőg eredményt említek: 2 121 000 néző tekintette meg a városi és falusi mozilátásokat, 2 350 000 lej értékben vásároltak könyvet — szellemi táplálékot — az elmúlt hét hónapban...

Csúpn az elmúlt hét hónapban... Hívják segítségül egy kislát a székelyt is. Csúpn az eltelt hét hónap — ez is beszédes tanúságtétel — néhány idezőg eredményt említek: 2 121 000 néző tekintette meg a városi és falusi mozilátásokat, 2 350 000 lej értékben vásároltak könyvet — szellemi táplálékot — az elmúlt hét hónapban...

rö-pült-to-va

Tolan Ioan szobrászművész az Alkotók Házában az ösi tárlat megvalósításán gondolkodik.

NEMZETKÖZI ÉLET

Rendezvények hazánk felszabadulási évfordulójának tiszteletére

VARSO

Varsóban vasárnap megkezdődtek az augusztus 23. tiszteletére rendezett Román Kulturális Napok. Ebből az alkalomból a Perini-együttes nagy sikerű előadást tartott Varsó legészkebb közterületén, a Bielany-parkban. Ugyanitt Románia szentelt estét rendeztek, amelynek során Przenyslaw Burcher író — akinek Romániáról írott könyve most van nyomtatás alatt — országunkban szerzett benyomásairól beszélt.

A műsort egy Romániával kapcsolatos verseny és a Tengerparti vakáció című film egészítette ki. Ugyanakkor több színpadon román könyveket és fényképeket állítottak ki.

Jelen volt Románia Szocialista Köztársaság varsói nagykövetségének több tagja.

PEKING

Hazánk fasiszta iga alóli felszabadulása napjának megünneplése alkalmából a Külföldi Kulturális Kapcsolatok Bizottsága és a Kínai—Román Baráti Társaság film-disztribúciót rendezett.

Jelen voltak: Lu Kuei-bo külügyminiszterhelyettes, Szun I-pin, a Külföldi Kulturális Kapcsolatok Bizottságának alelnöke és Tin Szilin, a Kínai—Román Baráti Társaság Tanácsának tagja.

MOSZKVA

Román fasiszta iga alóli felszabadulásának 23. évfordulója alkalmából a moszkvai Izmailovszkij parkban vasárnap a román—szovjet barátságának szentelt estét rendeztek. Az ünnepségen részt vett az ARLUS-F6 tanácsnak küldöttsége is, amelyet Ion Savu, az RKP KB póttagja, az RKP Bukarest városi bizottságának titkára vezet. A román küldöttség hétfőn részt vett a Moszkva melletti Jahnonszki szovhozban a Románia nemzeti ünnepének tiszteletére rendezett ünnepségeken.

PHENJAN

Augusztus 23. alkalmából ünnepi gyűlést tartottak a kanszuni (Koreai NDK) kohászati üzemben. Jelen volt Nicolae Popa, Románia Szocialista Köztársaság phenjani nagykövete és a nagykövetség több tagja. Az üzem munkaközössége nevében Kim Don Jun igazgató testvéri üdvözlést tolmácsolta a román népnek nemzeti ünnepe alkalmából.

LONDON

Augusztus 23. alkalmából ünnepi gyűlést tartottak a kanszuni (Koreai NDK) kohászati üzemben. Jelen volt Nicolae Popa, Románia Szocialista Köztársaság phenjani nagykövete és a nagykövetség több tagja. Az üzem munkaközössége nevében Kim Don Jun igazgató testvéri üdvözlést tolmácsolta a román népnek nemzeti ünnepe alkalmából.

A faji zavargások „eszkálációja” az USA-ban

A Detroitban lezajlott súlyos faji zavargások során 38 ember meghalt, több mint ezret letartóztattak. E zavargások azonban csak a maximális feszültség pillanatát jelezték abban a harcban, amelyet a négerkék ezen a nyáron a polgárjogokért folytattak. Am az anti-rasszista tüntetések hulláma még korántsem szűnt meg, sőt tovább terjedt sok más amerikai városban. A sajtógyörgységek szinte naponta beszámolókat az incidensek feljutásáról a rendkívüli állapot bevezetésével ellenőrzött városokban, vagy pedig újabb incidensek kiütéséről más amerikai városokban. „Ezek az incidensek — állapítja meg a londoni Times — nemcsak szörvénys jelenségek. Csaknem minden városban előfordulhatnak ilyen zavargások”.

Hétfőn Louisiana államban befejeződött a színes bőrű lakosság 11 napos menetelése, amelynek során a résztvevők a Bogalust Baton

NAPI KOMMENTÁR

ellen. Am a résztvevők csoportja a égő keresztet állandó fenyegetés mellett sem apadt, hanem egyre növekedett, ami a színes bőrű lakosság bátorságát és elkötelezettségét tanúsítja. A menetelők petíciót a kártak átadni a kormányzatnak kérvé, hogy szüntessék meg az alkalmatlanság terén tapasztalható megkülönböztetéseket. Ez Louisiana állam színes bőrű lakosságának legfontosabb követelése.

A Koreai NDK kormányának leleplező nyilatkozata

A Koreai Népi Demokratikus Köztársaság kormányának augusztus 21-én nyilatkozatot tett közbe, amely leleplezi az Egyesült Államoknak azt a próbálkozását, hogy törvénytelenül ismét az ENSZ-közügybe 22. ülészakán napirendjére csempessze a koreai kérdést. A Koreai NDK kormány — hangzik a nyilatkozat — a leghatározottabban elítéli az USA-nak ezt a mesterkedését, amellyel ismét az Egyesült Nemzetek Szervezetét akarja felhasználni, hogy beavatkozzon olyan kérdésekbe, amelyeknek megoldása az amerikai intervenció és megszállás eredményeként ideiglenesen megosztott koreai nép kizárólagos joga. A Koreai NDK kormányának nyilatkozata követeli azt is, hogy vessenek véget az amerikai csapatok jelenlétének Dél-Korea területén, továbbá a katonai támaszpontok építésének és a szülői rendszer egyre gyorsabb ütemű militarizálásának.

Befejezte munkálatait az ENSZ nemzetközi jogi különbizottságának ülészsaka

GENF. (Agerpres). Genfben befejezte munkálatait az államok közötti baráti kapcsolatokra és együttműködésre vonatkozó nemzetközi jogelvet kodifikálásával foglalkozó ENSZ-különbizottság 3. ülészsaka. Az ülészsak során sikerült megegyezésre jutni a jobb közt elv megszüvegezésének tekintetében. Ezek a nemzetközi együttműködésre és a nemzetközi kötelezettségek jöhísemű teljesítésére vonatkoznak. Kidolgozásra várnak még a meg nem támadásra, a be nem avatkozásra és a népek azon jogára vonatkozó elvek, hogy maguk dönthessenek sorukról.

A vita befejezésekor a román küldöttség melegegedését fejezte ki afölött, hogy a különbizottság haladást ért el megbiatása teljesítésében, de ugyanakkor hangsúlyozta az eredmények korlátozott voltát.

A NEMZETI HADSEREG GYORS ELŐNYOMULÁSA BUKAVU FELÉ

A kongói nemzeti hadsereg repülőgépei bombázták a fehér zsoldosok bukavui állásait — közölte a kinshasai rádió. Több zsoldos életét vesztette, vagy megsebesült. Kinshasából jelentik, hogy miután a zsoldosok nem tettek eleget a hozzájuk intézett ultimátumnak, Mobutu elnök parancsot adott a nemzeti hadseregnek, hogy folytassa előnyomulását Bukavu felé és számolja fel a zsoldosok ellenállását.

A zsoldosok kezén lévő bukavui rádió közleményeket sugároz a zsoldosok hangszólója, hogy a Bukavu vezető összes utakat aláaknázták. Nem lehet tudni, hogy való tényleg van-e szó, vagy a sarkok szorított zsoldosok pusztá fenyegetőzéséről — írják a sajtótudósítók. A kinshasai rádió vasárnap közölte, hogy a kongói nemzeti hadsereg csapatai Bukavu közelébe értek s rövidesen behatolnak a városba. A hírek arról is beszámolnak, hogy a bukavui és a környékbeli lakosság eltávozott a városból, hogy csatlakozzék a kongói hadsereghez.

Heves harcok az arab hazafiak és a brit csapatok között

Az arab hazafiak által kezdeményezett akciók az utóbbi napokban rendkívül élénkkel váltak — közölte a France Presse adeni tudósítója. Vasárnapra virradólag heves fegyveres összecsapásra kerül sor. A legkeményebb összecsapás a sivatag szelén elterülő és a brit csapatok által a legveszélyesebb helynek minősített Othman és Mansoura negyedeiben volt.

A France Presse szerint, ezen akciók hevesége arra kényszerítette az angol hatóságokat, hogy „drákói biztonsági intézkedéseket” tegyenek. Egyetlen angol katonának — még kevésbé civilnek — sem szabad autótval, vagy személyi járművel egyedül közlekednie, még fényes nappal sem.

Hírünk a nagyvilágban

„A műsor valóban csodálatos...”

MOSZKVA. Grigore Cuza tudósítása:

A Rapsodia Románá együttes befejezte leningrádi vendégszereplését. Az öt előadás közönsége rendkívül meleg ünnepségekben részesült a román művészeket.

A Rapsodia Románá előadásai — mondotta Grigori Poljacsek, a Lenkoncert főrendezője — teljes mértékben igazolják a sok dicséretet, a közönség lelkesedését. A műsor valóban csodálatos a virtuozitástól, művészi tökélyről tanuskozik. Nagyon öröndenél, ha alkalmunk lenne ismét Leningrádban látni a román művészeket.

Az együttes által előadott dalokban és táncokban — mondotta Pjotr Guszev koreográfus a

TASZSZ hírügynökségnek adott interjújában — egy erőteljes, a munkát szerető, az életet élvező nép lelke tükröződik. Kiemelte G. Popescu-Județ balettmesternek az előadások sikeréhez nyújtott hozzájárulását, hangsúlyozva, hogy a művész „eredeti tolmácsolója a népi táncnak”. Ezt bizonyítja a Briul, a Călușarii, de különösen a Nemzeti Képtárban című, Enescu zenéjére komponált táncjáték.

Hétfő reggel a Rapsodia Románá együttes Moszkvába érkezett. Az együttes tagjai a Szovjetunió Művelődésügyi Minisztériuma, a Moszkva városi szovjet és a Goszkoncert képviselői, művészeti és kulturális személyiségek és újságírók fogadták.

Emlékezés a mărășești-i csatára

PARIZS. — Georges Dascal, az Agerpres tudósítója jelenti: A francia rádiótelevízió vasárnap este adást közvetített a mărășești-i csata 50. évfordulója alkalmából. A műsorban közreműködtek francia tisztek és katonák. Chambe tábornok, Berthelot tábornok egykori vezérkari tisztje méltatta a francia—román fegyverbarátságot, mialatt képeket vetítettek a mărășești-i csata egyes mozzanatairól.

Tudósaink értekezései a 7. nemzetközi biokémiai kongresszuson

TOKIO. Florea Tuiu, az Agerpres tudósítója jelenti:

Tokióban ülésezik a 7. nemzetközi biokémiai kongresszus, amelyen több, mint 4000 tudós vesz részt 52 országból. Románia küldöttségének tagjai: dr. Claude Nicolau előadótanár, a Radiobiológiai és Molekuláris Biológiai Központ igazgatója — a küldöttség vezetője —, Ernest Thomas, a központ főkutatója, Leonid Ababei, a iasi-i orvosi és gyógyszerészeti intézet professzora és Dumitru Florea Ion, a bukaresti biológiai fakultás előadó tanára.

Hétfőn nagy érdeklődés közepette előterjesztették Ernest Thomas, Cristea Al. és Claude Nicolau román tudósok értekezését.

Néhány mondanban

MOSZKVA. B. SZKP KÉPVISELOI, ELEN L. BREZSNJEV, az SZKP KB főtitkárával, megbeszéléseket folytattak az Uruguai KP képviselőivel, élen Rodney Arismendivel, az Uruguai KP KB első titkárával. A megbeszélésekről kiadott hivatalos közlemény rámutat, hogy a két fél a nemzetközi helyzet és a nemzetközi kommunista mozgalom közös érdekű problémáit vitatta meg.

VASARNAP ESTE BEFEJEZTE MUNKALATAIT AZ ARAB ORSZAGOK GAZDASÁGI, PENZÜGY-ES KOOLAJIPARI MINISZTEREINEK HATNAPOS KONFERENCIAJA. A kiadott közlemény hangsúlyozza, hogy a

miniszterek egyöntetűen helyeselték azokat a „pozitív ajánlásokat, amelyeknek célja hatékony intézkedéseket tenni az arab—izraeli katonai konfliktus következtében a Közép-Keleten előállt helyzet rendezésére”. Az ajánlásokat — szövegi le a közlemény — meg fogják vitatni az arab külügyminiszterek augusztus 26-án kezdődő khartumi értekezletén.

HETFŐN KINSHASABAN MEGNYILT A JUSTIN BOMBOKO KULOGYMINISZTER által összehívott kongói diplomaták összejövetele. Az összejövetele az Afrikai Egységsszerzetet szeptember 11-én megnyitójó ülészsakával kapcsolatos kérdéseket vitatják meg.

Hova menjünk hol szórakozzunk

FILMEK

MURESUL: Spartacus (9. 12.30, 16. 19.30). Kedvező idő esetén 20 órákor a kerthelyiségben.

STUDIO: Spartacus (10. 13.30, 17. 20.30). Kedvező idő esetén 20.30 órákor a kerthelyiségben.

IFJUSÁGI: Dákok (11. 16. 18.15, 20.30). Kedvező idő esetén 20.30 órákor a kerthelyiségben.

VICTORIA: A félénk. Kiegészítés: Magasfeszültség (14.15, 16.30, 18.45, 21). Délelőtti 11 órákor: Román filmhé.

PROGRESUL: Csak vasárnap-történik. Kiegészítés: Ostobaságok (16, 18).

SOLIDARITATEA (Gáj): A Maffia embere és A kis halász (16.30, 19.30).

MIKELAKA: Egy jó fiu reggelci. (Kedden és szerdán 17 órákor).

A VIDEKI MOZIK MÜSORA: PECSKA: A szakácsnő.

KÜRTÖS: A tenger gyermekei. NAGYLAK: Robin Hood diadala és Bocaccio 70.

VILAGOS: Ember utlevél nélkül.

PANKOTA: Partizánok a mezőn.

VINGA: A hevszurszki bal-lada.

Műszermű

Az Aradi Tartományi Múzeum meg-kinthető — hétfő kivételével — naponta 10—13 és 17—20 óra között a Kulturpalotában.

A múzeum alábbi osztályai te-kinthetők meg:

— az 1848-as forradalom múzeuma;

— állandó régészeti kiállítás;

— képtár;

— Arad környéki állandó néprajzi kiállítás;

— „Az 1877—1878-as román függetlenségi háború 90. évfordulója” című időszaki kiállítás.

Augusztus 23-án és 24-én a Múzeum a szokott órárend szerint lesz nyitva, 25-én és 26-án pedig zárva lesz.

RÁDIO

Csütörtök, augusztus 24.

BUKAREST I.

Hírek: 6, 7, 11, 13, 20, 22, 24, 25.5. Népdalok: 11.03, 13.30, 15, 20.10. Szólisták, együttesek: 11.20, 13.10, 15.15, 16. Vizitálás-jelenet: 11.50. Mindenkinek — mindenről: 12. Esztrád muzsika: 14. Könyvzene: 15.30, 18, 0.05, 2.02. Verseny a hallgatókkal: 16.27. Szimfonikus zene: 16.50. Az ifjúság antennája: 17.30. Román dalok: 19. Egy dal az Ön címére: 19.30. Táncczene: 20.58, 22.20, 22.50. Időjárásjelentés: 2.

BUKAREST II.

Hírek: 6.30, 7.30, 10, 14, 16, 19, 21, 23, 0.55. Szimfonikus zene: 11.15, 23.22. Román dalok: 12.09, 23.07. Közkezdelt dalok: 12.30, 20. Népzene: 13, 14.10, 16.30, 19.35. Románok: 21.10. Könyvzene: 13.30, 21.30. Vidám hullámok: 14.30. Részletek a vasárnapi esztrádból: 15.05. Zenei kaleidoszkóp: 15.20. Szólisták, együttesek: 16.05. A hegyektől a tengerig: 17. Operett-muzsika: 18. Hangverszólók: 19.05. Verszek: 19.15. Táncczene: 22, 22.30.

KEDD

augusztus 22.
18.00 Beteljesülés.
18.30 Gyermekeknek.
18.45 A leány és a Nap — mese-játék.
19.05 Ifjúsági film.
19.30 Esti tv-híradó.
20.00 Tv-riport.
20.30 Rajzfilmek.
20.40 Rádiószínház. D. Radu Popescu: A lehetetlen szerelem nyara.
22.10 Román népzene.
22.40 Ejszakai tv-híradó.

SZERDA

augusztus 23.
8.00 Közvetítés az augusztus 23-i ünnepségekről a fővárosból, Kolozsvárról és Lasiból.
19.00 Gyermekeknek.
19.45 Esti tv-híradó.
20.15 Román népzene.
20.45 Az ország virágai — lírai album.
21.00 A hegyektől a tengerig.
22.00 Népművészek.
22.10 Varieté-műsor.
22.50 Esti tv-híradó.

CSÜTÖRTÖK

augusztus 24.
18.30 Gyermekeknek.
19.05 Ifjúsági műsor.
19.30 Esti tv-híradó.
20.00 Varieté-műsor.
22.30 Juliette Greco és Charles Trenet énekel.
23.00 Esti tv-híradó.